

זכרונותיהם של בני צופית מבריכה א'

לוקטו ונערכו לכבוד השיפוץ והפיכתה למקום מפגש לנוער טו בשבט 2016

בריכת ההשקיה הראשונה, בריכה א' הניצבת ליד באר א' בנקודה הגבוהה בשטחי הפרדס "הזקן" זכורה לבני המושב הראשונים ולבנותיו והיא אוצרת ביו קירותיה זכרונות ילדות רטובים.

ילידי השנים 1933-1936 מספרים על המבנה הפיזי של הבריכה ומתפקדים על מקומה בהווית ילדותם.

אליק גינזבורג - שגיא: גובהה, לפי מיטב זכרוני, היה כ- 5 מטר וקוטרה כ- 8 מטר. היא וסביבתה היו מקום הבילוי העיקרי, היום -יומי של ילדי צופית במשך חופשות הקיץ ובשבתות לפני ואחרי ה"חופש הגדול.

דודיק דניאלי: בחלוף הזמן, כשהגדולים פרחו להם, מי להכשרה, מי לפלמ"ח, לקיבוצים וליעדים אחרים ואנחנו, "גילינו" את בריכת ההשקיה "שלנו".

יש לדעת שהבריכה היתה מבנה עגול בגובה של כ- חמישה וחצי מטר ובקוטר של כ- 8 מ' בסך הכל. ניתן היה לטפס עליה באמצעות סולם שלבים ולרדת בתוכה גם כן באמצעות סולם שלבים מברזל חלוד כמובן.

אורה קוסובר – רובינשטיין זוכרת: לבריכה היו שני סולמות: אחד חיצוני והשני פנימי שבעזרתו אפשר היה להגיע לתחתית הבריכה. שם למדנו לשחות ופיתחנו משחקי מים שונים.

אליק מרחיב את התיאור של הבריכה, שהיתה בריכת השקיה לפרדסים: אל מרום הבריכה עלינו באמצעות סולם ברזל. סולם דומה הוביל גם אל תחתית הבריכה שבאמצעות אותו סולם פנימי טיפסנו אל שולי מעקה הבריכה שהיו ברוחב של כ- 10 ס"מ.

לבריכה היה גם מד גובה מים שהיה בנוי ממסגרת ברזל, בגובה של כ- שני מטר מעל מעקה הבריכה. בתוך המסגרת נעה לוחית ברזל באמצעות כבל שעבר על פני גלגל בפסגת המיתקן וירד למצוף על פני המים.

כשפני מים ירדו עלתה לוחית הברזל וכשהם עלו היא ירדה. מד המים התנוסס מעל 'מעקה' הבריכה. מיתקן זה איפשר לראות מרחוק את גובה פני המים בבריכה ועל ידי כך ידענו ממרחק אם גובה במים מאפשר שחיה.

המעקה והמיתקן שימשו לנו כמקפצות למים.

זהבה בלוויס-הלפרין מספרת על מיתקן נוסף שעזר לשהות במים גם לאלה שלא ידעו לשחות סידרו חבל שנקשר לסולם ובקצה השני קשרו אותו לזיז או משהו אחר וכל הילדים שלא ידעו לשחות, נעזרו בו.

אליק: ההורים של מרבית הילדים- נערים לא התנגדו לרחצה בבריכה. אבל מפעם לפעם התנהל מאבק בינם לבין הילדים סביב העניין. במסגרת המאבק בנו סביב סולם הברזל החיצוני, ארגז עץ עם דלת ועליה הותקן מנעול. אני לא זוכר שהמנעול נפרץ אי-פעם, אבל הצלחנו לטפס עליו ולעקוף את המחסום. לי, באופן אישי היה מעמד מיוחד, אבי היה אחראי על הבאות והבריכות. הוא היה פותח את דלת העץ ומאפשר לנו לשחות. מלבד זאת היה שולח אותי מדי פעם להפעיל את הבאר, כך שהיה באפשרותי גם למלא את הבריכה כשהייתה ריקה.

ואיך למדו לשחות?

אליק: איך למדתי אני? אבי, ישראל גינזבורג, התקין לי משני צידי החזה שני פחי שמן ריקים ששימשו מצופים. דחף אותי למים ואמר לי "שחה". שחיתי בשיטה הידועה בשם "שחית כלב". אח"כ למדנו אחד מהשני ותוך חיקוי הנערים הגדולים סגנונות שחיה שונים.

דודיק דניאלי: אנו "הפרחחים" היינו ממתנינים עד שהבריכה התרוקנה וכשניתן היה לעמוד על הקרקעית והמים מגיעים לגובה החזה היינו יורדים למים, מנסים לנענע ידיים ורגליים ומשתדלים לצוף על פני המים תוך כדי שתית כמויות לא מבוטלות של מים. לא היו מצילים, לא מדריכים ולא מורים לשחיה ולקח לנו חופשה של קיץ שלם לרוץ (יחפים בחול החם והלוהט לבריכה ובחזרה) ובסופו הצלחנו לצוף ולהרגיש שהנה אנו יודעים לשחות.

עם השנים ואנחנו כבר "שחיינים" שאפנו לשחות ולהתאמן גם בקפיצות למים ומה לעשות והבריכה איננה מלאה?

או אז אליק, שיודע איפה אביו מחביא את המפתח של הבאר נכנס בגאון ואנחנו אחריו, מפעילים את המשאבה, פותחים את השיבר ותוך שעה-שעתיים הבריכה מלאה לקול צהלותינו והשמחה רבה.

הראשונים לזהות את "פוטנציאל" הברכה היינו כאמור קבוצת הילדים הקטנה ועם השנים הצטרפו לאט לאט כמעט כל ילדי המושב ובשלב מסוים גם חלק מהבנות."

זהבה בלוויס – הלפרין מספרת על חווית "השחיה" הראשונה שלה, אני זוכרת שאליק ומנשקה הלכו עם גינזבורג לבאר ולברכה ואני רדפתי אחריהם בלי שהרגישו. באמצע הדרך הבחינו בי אבל לא רצו להחזיר אותי ולא רצו לתת לי ללכת לבד אז צרפו אותי אליהם. לא ידעתי לשחות והם אמרו לי: תעלי בסולם ותחזיקי בסולם מהצד הפנימי. אחרי כמה זמן נמאס להם להשגיח עלי ואמרו לי: תשחי. אני זוכרת שמתוך המים שמעתי את גינזבורג צועק:

השתגעתם, תוציאו אותה!

אבל, הברכה דרשה גם תחזוקה שעיקרה היה הסרת החומר הירוק שצף בה. דודיק: סביבת הברכה, הפרדסים ושאר הצמחיה יצרו לכלוך שצף על המים בצורת דייסת ירוקת שקראנו לה "שישמה", עד היום אינני יודע מה מקור הכינוי הזה, אבל נוכחותו לא היתה נעימה והפריעה לנו ולכן לניקוי הברכה וסילוקו היינו ממלאים את הברכה עד שהמים גלשו מלמעלה, סוחפים את ה"שישמה" וגולשים איתו מחוץ לברכה.

אליק: מעת לעת כוסו פני המים באצות או ירוקת שזכו בפינו לכינוי **שישמה** (בטורקית – חרה). סביב נושא ניקוי הברכה נוצר אינטרס משותף בין המבוגרים לבין ילדי המושב, כיוון שמעת לעת ניקו הילדים את הברכה. עוד על ההווי סביב הברכה ובדרך אליה וממנה -

אליק: בברכה התרחצנו ערומים ומטבע הדברים רק הבנים הלכו לברכה, היה מקרה אחד בו הפתיעו אותנו שתי בנות והגיעו לברכה. (לפי מיטב זכרוני, זהבה בלוויס ומרים כץ) הן הופיעו ביום קיץ אחד, לבושות בגדי ים. מה עשו הבנים? ברחו!

סביב הברכה היו גם רגעים בהם רקמנו חלומות, ניהלנו שיחות בקיצור עולם ומלואו. עולם שחלף.

ודודיק מסכם:

הברכה היתה מרכז הפעילות בחודשי הקיץ אולם גם מחוץ לה ובסביבתה התרחשו אירועים, פעילויות, מעשי קונדס ושובבות כמו סחיבת אבטיחים מהמיקשות שבסביבה כשהשומר לא היה ולפעמים היינו מצטרפים לסוכתו ושותים מים קרים מהג'ארה, (כד חרס מיוחד), בדרך אל הברכה וממנה עסקנו גם בלקט ענבים בכרם, ובעיקר הפעלנו את הדמיון הפרוע במלחמות דמיוניות של פרשים אבירים על חמורים דוהרים ששימשו אותנו לעיתים כאמצעי תחבורה להגיע לברכה.

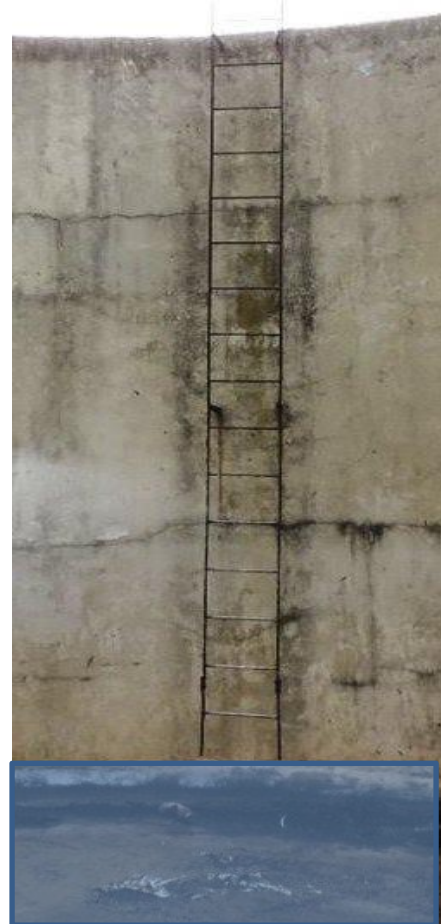
הדמיון היה כה פרוע עד כי באחד הימים נדמה היה לנו כי בהמשך הדרך, בתוך הפרדסים הופיע דב שחור הגריזלי. אנו, מושפעים מספרי הרפתקאות האינדיאנים של וינטו ו"יד הנפץ" ועל דובי הגריזלי במערב הפרוע עזרנו אומץ, הצטיידנו במקלות ותוך כדי התגנבות יחידים, התקדמנו במטרה לגרש את הדוב וכה גדולה היתה האכזבה כשגילינו שהדוב היה בסך הכל החמור של אנשל לבנדיגר, קשור לעץ שאנשל חירבן מתחתיו.

השנים עברו, הילדות פרוחה לה, בגרנו, החבורה פרשה כנפיים, כל אחד ואחת למסלולו, הפרדסים גוועו ונעלמו והברכה, רק היא נשארה עומדת על תילה כיתומה מוזנחת, בלתי מטופחת, אין שימוש בה, אבל חקוקה עמוק עמוק בזכרונם של כל אלה שכה היטיבה איתם ותרמה כה הרבה לילדותם המאושרת. אין ספק שהברכה הזו היתה באמת בהגדרה "**שמחת בית השואבה**" לכל ילדי המושב.

הסולם החיצוני

הסולם הפנימי

